

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

93463

เอกสารการสอนชุดวิชา

หน่วยที่ 1 - 7

การจัดการการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง

Ruminant Production Management

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(3)
รายละเอียดชุดวิชา	(8)
วิธีการศึกษา	(9)
หน่วยที่ 1 สถานการณ์และการพัฒนาการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	1-1
แผนการสอนประจำหน่วย	1-2
ตอนที่ 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง	1-4
เรื่องที่ 1.1.1 ความสำคัญของการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง	1-5
เรื่องที่ 1.1.2 ข้อควรพิจารณาในการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง	1-9
เรื่องที่ 1.1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	1-13
ตอนที่ 1.2 สถานการณ์การผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	1-21
เรื่องที่ 1.2.1 สถานการณ์การผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องของโลก.....	1-22
เรื่องที่ 1.2.2 สถานการณ์การผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องของประเทศไทย	1-27
ตอนที่ 1.3 การพัฒนาการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องของประเทศไทย.....	1-36
เรื่องที่ 1.3.1 ศักยภาพการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องของประเทศไทย	1-37
เรื่องที่ 1.3.2 การขยายธุรกิจการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องของประเทศไทยในอาเซียน ..	1-41
บรรณานุกรม	1-47
หน่วยที่ 2 อาหารและความต้องการอาหารของสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	2-1
แผนการสอนประจำหน่วย	2-2
ตอนที่ 2.1 หลักโภชนศาสตร์และความต้องการของสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	2-4
เรื่องที่ 2.1.1 หลักโภชนศาสตร์เบื้องต้นสำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้อง	2-5
เรื่องที่ 2.1.2 ความต้องการโภชนะของสัตว์เคี้ยวเอื้อง	2-13
ตอนที่ 2.2 ชนิดและบทบาทของวัตถุดิบอาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	2-27
เรื่องที่ 2.2.1 ชนิดและบทบาทของวัตถุดิบแหล่งพลังงาน.....	2-28
เรื่องที่ 2.2.2 ชนิดและบทบาทของวัตถุดิบแหล่งโปรตีน.....	2-35
เรื่องที่ 2.2.3 ชนิดและบทบาทของวัตถุดิบแหล่งวิตามิน แร่ธาตุ และสารเสริม.....	2-39

ตอนที่ 2.3 อาหารและการให้อาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง	2-47
เรื่องที่ 2.3.1 ชนิดและรูปแบบการให้อาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง	2-48
เรื่องที่ 2.3.2 หลักการให้อาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	2-52
บรรณานุกรม	2-56

หน่วยที่ 3 การจัดการพืชอาหารสัตว์และผลพลอยได้จากการเกษตรสำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....

แผนการสอนประจำหน่วย	3-2
ตอนที่ 3.1 การจัดการพืชอาหารสัตว์สำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้อง	3-4
เรื่องที่ 3.1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพืชอาหารสัตว์	3-5
เรื่องที่ 3.1.2 การปลูกและการจัดการพืชอาหารสัตว์.....	3-11
เรื่องที่ 3.1.3 การใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์.....	3-27
ตอนที่ 3.2 การจัดการผลพลอยได้จากการเกษตรสำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้อง	3-38
เรื่องที่ 3.2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผลพลอยได้จากการเกษตร.....	3-39
เรื่องที่ 3.2.2 การใช้ประโยชน์ผลพลอยได้จากการเกษตร	3-46
ตอนที่ 3.3 การเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์และการปรับปรุงสภาพผลพลอยได้จากการเกษตร	3-61
เรื่องที่ 3.3.1 การเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์.....	3-62
เรื่องที่ 3.3.2 การปรับปรุงสภาพผลพลอยได้จากการเกษตร	3-68
บรรณานุกรม	3-73

หน่วยที่ 4 สุขภาพและการป้องกันโรคของสัตว์เคี้ยวเอื้อง

แผนการสอนประจำหน่วย	4-2
ตอนที่ 4.1 สาเหตุการเกิดโรค และเชื้อก่อโรคในสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	4-4
เรื่องที่ 4.1.1 สาเหตุการเกิดโรคของสัตว์เคี้ยวเอื้อง	4-5
เรื่องที่ 4.1.2 เชื้อก่อโรคในสัตว์เคี้ยวเอื้อง	4-10
ตอนที่ 4.2 การจัดการด้านสุขภาพของสัตว์เคี้ยวเอื้อง	4-19
เรื่องที่ 4.2.1 การประเมินสุขภาพสัตว์เคี้ยวเอื้องเบื้องต้น.....	4-20
เรื่องที่ 4.2.2 การจัดการสวัสดิภาพสัตว์เคี้ยวเอื้อง.....	4-24
ตอนที่ 4.3 การควบคุมและป้องกันโรคของสัตว์เคี้ยวเอื้อง	4-29
เรื่องที่ 4.3.1 ระบบความปลอดภัยทางชีวภาพและการควบคุมโรค.....	4-30
เรื่องที่ 4.3.2 วัคซีนและโปรแกรมถ่ายพยาธิ.....	4-32
บรรณานุกรม	4-36

หน่วยที่ 5 การวางแผนการผลิตโคเนื้อ	5-1
แผนการสอนประจำหน่วย	5-2
ตอนที่ 5.1 ข้อควรพิจารณาในการผลิตโคเนื้อ.....	5-5
เรื่องที่ 5.1.1 รูปแบบการผลิตโคเนื้อ.....	5-6
เรื่องที่ 5.1.2 ปัจจัยพื้นฐานในการผลิตโคเนื้อ.....	5-14
ตอนที่ 5.2 การวางแผนด้านพันธุ์โคเนื้อ	5-17
เรื่องที่ 5.2.1 พันธุ์โคเนื้อ.....	5-18
เรื่องที่ 5.2.2 การคัดเลือกลักษณะโคเนื้อ	5-34
ตอนที่ 5.3 การวางแผนด้านโรงเรือนและอื่น ๆ.....	5-54
เรื่องที่ 5.3.1 การวางผังฟาร์มโคเนื้อ.....	5-55
เรื่องที่ 5.3.2 การวางแผนด้านโรงเรือนและสิ่งก่อสร้างในฟาร์มโคเนื้อ	5-61
เรื่องที่ 5.3.3 การวางแผนด้านต้นทุนการผลิตโคเนื้อ	5-70
บรรณานุกรม	5-75

หน่วยที่ 6 การจัดการการผลิตโคเนื้อ	6-1
แผนการสอนประจำหน่วย	6-2
ตอนที่ 6.1 การจัดการโคเนื้อพ่อแม่พันธุ์และแม่โคอุ้มท้อง.....	6-4
เรื่องที่ 6.1.1 การจัดการผสมพันธุ์โคเนื้อพ่อแม่พันธุ์.....	6-5
เรื่องที่ 6.1.2 การจัดการแม่โคอุ้มท้อง.....	6-13
ตอนที่ 6.2 การจัดการแม่โคแรกคลอดและลูกโค	6-17
เรื่องที่ 6.2.1 การจัดการแม่โคแรกคลอด.....	6-18
เรื่องที่ 6.2.2 การจัดการลูกโคแรกคลอดถึงโครุ่น.....	6-23
ตอนที่ 6.3 การจัดการผลิตโคเนื้อระยะขุน	6-31
เรื่องที่ 6.3.1 การเลือกโคเข้าขุน.....	6-32
เรื่องที่ 6.3.2 การขุนโค	6-35
บรรณานุกรม	6-42

หน่วยที่ 7 การจัดการผลผลิตและตลาดโคเนื้อ	7-1
แผนการสอนประจำหน่วย	7-2
ตอนที่ 7.1 การจัดการผลผลิตโคเนื้อ.....	7-4
เรื่องที่ 7.1.1 การแปรรูปโคเนื้อ	7-5
เรื่องที่ 7.1.2 การตัดแต่งซากและการแบ่งเกรดซากโคเนื้อ.....	7-11
ตอนที่ 7.2 ตลาดโคเนื้อและเนื้อโค	7-21
เรื่องที่ 7.2.1 ประเภทของตลาดโคเนื้อมีชีวิตและเนื้อโค.....	7-22
เรื่องที่ 7.2.2 วิธีตลาดโคเนื้อมีชีวิตและเนื้อโค	7-25
บรรณานุกรม	7-30